

Datum: 2021-05-13
Handläggare: Jenny Leonardsson
Direktr:
Diariernr: 2021.015 MN
2020.546 KS

Miljöskyddsnämnden

Yttrande över granskningshandlingar för detaljplan för Alingsås, Verksamhetsområde Norr, Etapp 1 (del av Bälinge6:16)

Ärendebeskrivning

Miljöskyddsnämnden har fått granskningshandlingar på remiss över detaljplan Alingsås, Verksamhetsområde Norr, Etapp 1 (del av Bälinge 6:16). Planområdet ligger cirka 5 km nordost om Alingsås centrum och väster om Stockholmsvägen (gamla E20). Planområdet omfattar del av fastigheten Bälinge 6:16 och utgör ca 12hektar. Marken ägs av Alingsås kommun. Planområdet och större delen av dess omgivning utgörs av brukningsvärd jordbruksmark.

Planens syfte är att möjliggöra byggnation av verksamhetslokal, lätt industri, samt kontor inom del av fastigheten Bälinge 6:16. Planen medger också allmän platsmarkGATA. Planförslaget är den första etappen för att utveckla ett större verksamhetsområde. Planförslaget ligger i linje med Översiktsplanen och Tillväxtprogrammet för Alingsås kommun. Detaljplanen tas fram med utökat planförfarande enligt plan- och bygglagen 5 kap. 7§. Parallellt med detaljplanen pågår arbete med ett planprogram för hela Verksamhetsområde Norr. Planprogrammet ska ange områdets utgångspunkter och mål, med syfte att underlätta vidare detaljplanearbete.

Beredning

Samrådsredogörelsen

Denna detaljplan var ute på samråd 22 december 2020 – 11 januari 2021. Miljöskyddsnämnden lämnade då synpunkter via yttrande över samrådshandlingar (delegationsärende 2021-15). En samrådsredogörelse har därefter upprättats med samtliga skriftliga synpunkter på förslaget, och planenheten har kommenterat och gett förslag till åtgärder. Samrådsredogörelsen finns bifogat denna tjänsteskrivelse.

Hälsoskydds- och miljöskyddsenhetens synpunkter

Det innebär en risk att ta fram en mindre detaljplan i området innan utredningen förhela det planerade planprogramområdet är klar. Bedömning av områdets totala belastning på miljön går inte att göra utifrån underlaget.

Dammbildning

Miljöskyddsnämndens yttrande har tillgodosetts.

Buller

Miljöskyddsnämndens yttrande har tillgodosetts.

Naturvärden och jordbruksmark

Planförslaget är å ena sidan i linje med Översiktsplanen och Tillväxtprogrammet som pekar ut detta område som verksamhetsområde, men å andra sidan går det emot en

övergripande skrivning i Översiktsplanen som uttrycker att *"Kommunen skaha ett restriktivt synsätt till att ta jordbruksmark i anspråk för bebyggelse och andra anläggningar. Detta gäller all jordbruksmark men särskilt den som har höga produktionsvärden eller höga landskapliga och biologiska värden. Generellt finns jord med högst produktionsvärden norr om staden, i Sävåns och Mellbyåns dalgångar."*

Det är positivt att det nu har tagits fram en lokaliseringsutredning för den här detaljplanen. Det hade varit bra om lokaliseringsutredningen omfattat hela planprogramområdet för att få en helhetsbild av påverkan på jordbruksmarken.

Påverkan på Sävåån och Bäsjöbäcken

I dagvattenutredningen har föroreningsberäkningar utförts för att bedöma om exploateringen kan påverka recipienten Sävåån och dess MKN samt Bäsjöbäcken negativt. I planbeskrivningen reviderad 2021-04-21 uppges att *belastningen av näringsämnen behöver minska i Bäsjöbäcken och att med tanke på öring så bör fokus vara på att inte öka suspenderat material då grumling av vatten försvårar möjligheten att hitta mat och kan förstöra eventuella lekplatser.* Även med föreslagna åtgärder finns risk att halterna av kadmium, nickel och benso(a)pyren kan öka på grund av exempelvis slitage från bildäck, avvattning av tak med galvaniserad plåt, tvätt av fordon och föroreningar från förbränning av bränsle i fordon. Beräkningarna visar på att åtgärder för rening av dagvatten krävs för att inte öka föroreningshalterna.

Dagvatten

Förslaget att etablera hela denna del av verksamhetsområde Bälunge Norr (programområdet) förväntas generera 1765 bil och lastbilstransporter per dygn. En övergripande dagvattenutredning för programområdet Bälunge Norr presenterade stora dagvattendammar i utkanten på planområdet som en metod för rening och fördröjning av dagvatten. Den övergripande dagvattenutredningen för området pekade på att det behövdes ytterligare åtgärder uppströms på kvartersmarken för att inte riskera att försämra recipienternas vattenkvalité.

Därefter har man i granskningsskedet beskrivit ett förslag för hur dagvatten kan hanteras på allmänplats för natur och gata för att arealläckaget av föroreningar inte ska öka. Därmed ska detaljplanen kompensera för att arealläckaget i framtiden inte överskrider den nuvarande markanvändningen. Man använder beräkningsverktyget StormTac för att visa att de planerade dagvattenanläggningarna har en effekt och att utbyggnaden kan ske utan att påverka miljö kvalitetsnormerna (MKN). Därmed undviks kumulativa effekter av flera detaljplaner i samma område om det ställs liknande krav på kommande planer. En dagvattenanläggning på allmänplats måste byggas av kommunen och därmed anses det säkerställt att det blir gjort.

Vi antar att den verksamhet som medges har behov av en större parkeringsplats och att tillfartsvägen kommer att trafikeras av tyngre fordon. De krav som ställs på rening av dagvattnet förmodas uppfyllas i dagvattenanläggningen på allmän plats "natur".

Dagvattenutredningen för planen visar att det är svårt att helt och hållet motverka att mängden av vissa föroreningar ökar från området. Planbeskrivningen tar inte upp att dagvattendammar i programområdets utkant också behöver byggas på allmän plats. Därmed är det inte helt klart att man inte riskerar ett ökat läckage av exempelvis vissa metaller till en mycket känslig recipient.

Det saknas i allmänhet juridiska möjligheter att ställa krav på fördröjning på kvartersmark inom ett verksamhetsområde för dagvatten. Det krävs en viss frivillighet från verksamhetsutövaren att medverka. Om det krävs ur synvinkeln att det finns en risk är att påverka miljö kvalitetsnormerna kan detta vara en anledning till att krav på rening och fördröjning också måste ställas på kvartersmark. För att inte lasta över för mycket ansvar på den kommunala huvudmannen att klara utsläppskraven vid utsläppspunkten i recipienten bör man tänka över möjligheten att skapa bestämmelser på kvartersmarken.

Boverkets vägledning beskriver att plats ska reserveras på plankartan för dagvattenanläggningar i form av ytor eller volymer. Genom att ange anläggningens fysiska utbredning, exempelvis dammens eller fördröjningsmagasinets utbredning och djup kan förutsättningarna för att klara ett visst dagvattenflöde indirekt regleras (Boverkets webbplats, dagvatten vid detaljplaneläggning)

Planbeskrivningen presenterar våtmark, dagvattendamm, respektive svackdiken med skelettjord som dagvattenrening på allmänplatsmark. Detta är anläggningarsom bedöms ha en förutsättning att rena även de mer toxiska föroreningar som föreligger i löst form. Det är emellertid inte tydligt att ytorna på plankartan har avsatts med tanke på den motsvarande yta eller volym som krävs för ändamålet.

För att genomförandet av dagvattenhanteringen ska säkerställas anser miljöskyddsnämnden att:

- Ytor eller volymer tydligt ska anges på plankartan.
- Plankartan ska ha bestämmelser som reglerar dagvattenhanteringen.

I beredning av detta ärende har följande handläggare deltagit:

Jenny Leonardsson
Kommunekolog

Jenny Spånglund
Miljöskyddsinspektör

Lena Braf
Miljöskyddsinspektör

Sture Alexandersson
Miljöskyddsinspektör

Ekonomisk bedömning
Ej aktuell.

Förslag till beslut

Ovanstående yttrande antas av miljöskyddsnämnden.

Beslutsunderlag:
Plankarta med bestämmelser
Planbeskrivning
Samrådsredogörelse

Beslutet ska skickas till
SBN

Marie Berghult
Myndighetschef bygg och miljö

Jenny Leonardsson
Kommunekolog